

T r a ž e n j e

Ivan Kapičić

NARODNI MUZEJ CRNE GORE
ATELJE DADO

"Fantazija se obično shvata kao scenario koji ostvaruje subjektovu želju. Ova elementarna definicija je adekvatna pod uslovom da je uzmemo bukvalno: što fantazija postavlja nije scena u kojoj je naša želja ostvarena, potpuno zadovoljena, već upravo suprotno, scena koja realizuje, postavlja želju kao takvu. Temeljna poenta psihoanalize jeste da želja nije nešto što je dato unaprijed, već nešto što treba da bude konstruisano - i baš je uloga fantazije da ponudi koordinate za subjektovu želju, da specifikuje svoj objekt, da locira poziciju koju subjekt zauzima u njoj."¹

I upravo naše fantazije, pokušaji da kroz stvaralački čin odgonetnemo smisao i značenje suštine sopstvenog bića, ponekad otjelove najsubtilnije forme prepune snažne, fascinirajuće ljepote. Istražujući svoj odnos prema mentalnom činu u procesu stvaranja, Ivan Kapičić, kroz opsesivno pedantni, pasionirani rad razotkrio je jedno drugačije/neočekivano lice kamena, u kome je do izražaja došla njegova apsolutna ljepota, uzvišenost ravna velikim majstorima skulpture ali je i ukazao na izgradnju, "konstrukciju želje" u tom procesu.

Sjajna, glatka površina, magičnost koju isijavaju ove forme (od svega desetak centimetara visine) sugeriše atmosferu tihe, uzvišene ceremonijalnosti, savršene harmonije, zenovske jednostavnosti. Kamen je shvaćen kao simbol prirode, a umjetnikovo sadejstvo sa njim doživljeno kao metafora za "ljudsku konfrontaciju temporalnom, ukrštanje sa istorijskim, geološkim i astronomskim pojmom vremena".

Osnovi oblik - jezgro, koji predstavlja izvorište za ostale kompleksne forme je sugestivno prosječen po sredini sa bočnim mesnatim površima, ali sa snažnim "kičmenim stubom" kojim se potencira elastičnost materijala. Sugestivnost ove forme navodi na pomisao da je ona ta koja doslovno iznjedruje ostale tanane, "paučinaste", a zapravo čvrste oblike, koji se pod različitim djelovanjem mijenjaju, postaju tanji, laganiji, prozračniji, pokretljiviji i življi. Dodatna snaga i upečatljivost postignute su odabirom formata, što je nametnulo minuciozni, skoro filigranski tretman. Godinama istražujući, pomjerajući granice otpora materijala, bruseći do nivoa prozirnosti i neke čudne poroznosti, uspio je da kroz uglačane, nježne krivulje, sugeriše nestvarnu savitljivost i lakoću, u koju je skoro teško povjerovati, a kakva obično nije svojstvena ovakvoj vrsti skulpture.

Iznenadujuće savitljive ove obline nalik su djelovima tijela, krtim, propustljivim hrskavicama, mekanim morskim travama, lelujavih skrivenih jezgara i prosto mame na dodir. Iako je jasno da su načinjene od prirodnog materijala, njihova tjelesnost ostavlja prostor sumnji, asocira na neki znatno prilagodljiviji i transformabilniji materijal, i nameće potrebu za bližim kontaktom. Ova neočekivana "elokvencija materijala" iznova potvrđuje koliko je naše iskustvo varljivo kad su u pitanju i najprovjereniji materijali i navodi na naše preispitivanje ovog odnosa, što otvara mnogo slobodniji prostor za promišljanje ovog djela.

Potreba za uživanjem u Kapičićev rad ostvarena je kroz pomenuti provjeren ali maestralno izveden zahvat (djelimičnog) ukidanja osobina materijala umjetničkog djela. Ovdje se ne radi o pukoj tehnološkoj i zanatskoj virtuoznosti, već načinu da se preoblikuje izražajni potencijal kamena i sve ono što iz njega proističe. Kamen je, uz, vjerovatno svjesnu žrtvu, oslobođen, i u određenom smislu "desakralizovan", žrtvovan, zarad mogućnosti prevazilaženja sopstvene prirode.

Ova svojevrsna transupstancijacija može se posmatrati i kao "virtuelizacija" materijala, u ovom slučaju, najkласičnijeg od svih. Osobine kamena (kao materijala umjetničkog djela u najširem smislu) više nisu ono što ga identifikuje. Virtuelna kultura današnjice favorizuje mogućnost generisanja prividnog sadržaja, površnost i efemernost, zahtijeva kontinuiranu promjenjivost, marginalizujući sve ono što ne može podrediti. U tom smislu Kapičićev rad bi se mogao i tumačiti kao ironičan osvrt na ove tendencije savremenih društvenih (i umjetničkih) tokova.

Kao što je cjelokupna društvena i umjetnička stvarnost dematerijalizovana, posredno je moguće govoriti o dematerijalizujućoj ulozi kamena, kao medijuma fantazije, suptilnog nosioca podsvjesne želje.

Mirjana Dabović Pejović

89x90x98mm

"Fantasy is usually conceived as a scenario that realizes the subject's desire. This elementary definition is quite adequate, on condition that we take it literally: what the fantasy stages is not a scene in which our desire is fulfilled, fully satisfied, but on the contrary, a scene that realizes, stages, the desire as such. The fundamental point of psychoanalysis is that desire is not something given in advance, but something that has to be constructed – and it is precisely the role of fantasy to give the coordinates of the subject's desire, to specify its object, to locate the position the subject assumes in it."¹

And it is our fantasies, our attempts to grasp the sense and meaning of the essence of our own being through a creative act that sometimes embody the most subtle forms full of powerful, fascinating beauty. Exploring his relation to the mental act in the creative process, through his obsessively pedantic and passionate work Ivan Kapičić has exposed another / unexpected face of the stone in which its absolute beauty has become prominent, the sublimeness equalling the greatest masters of sculpture; but at the same time he has pointed to the "construction of desire" in that process, too.

The glossy, smooth surface, the miraculous magic emanating from these forms (a mere 10 or so centimetres in height), suggest the atmosphere of tranquil, noble ceremonial, which is characterized by perfect harmony and Zen-like simplicity. The stone is seen as a symbol of nature, whereas the artist's co-action with it is viewed as a metaphor for "human confrontation with the temporal; crossing with the historical, geological and astronomical notion of time".

The core as the basic form, which represents the source of other complex forms, has been suggestively cut in the middle with fleshy side surfaces, but with a strong "spinal column" which accentuates the elasticity of the material. Its suggestiveness provokes the thought that it is this form that literally gives birth to other subtle, "cobwebby", and yet strong forms, which, subject to diverse kinds of action, change, becoming thinner, lighter, airier, more swift and agile. Additional strength and impressiveness have been achieved by the choice of the format, which has imposed the minute, almost filigree treatment. Exploring and exceeding the limits of the resistance of the material for years, grinding it to the point of transparency and odd porosity, the artist has managed, through polished and subtle curves, to suggest the unreal pliancy and lightness which are almost hard to believe, and which are usually untypical of this type of sculpture.

Surprisingly pliant, these curves resemble parts of the body, fragile, permeable cartilage, soft seaweed, swaying hidden cores, which simply invite a touch. Although it is clear that they are made of natural material, their corporeity leaves room for doubt, resembling a far more flexible and transformable material and imposing the need for closer contact. This unexpected "eloquence of the material" re-confirms how illusive our experience is even when the most familiar materials are in question and it makes us re-examine this relationship, which opens a much freer space for pondering this work.

The need to identify with Kapičić's work has been realized through the described tested but superbly performed (partial) eradication of the qualities of the material used in the work of art. This is not mere technological or craft virtuosity, but a way to reshape the expressive potential of the stone and all that emanates from it. With a probably conscious sacrifice, the stone has been freed and, in a certain way, "desacralized", sacrificed for the sake of the possibility of overcoming one's own nature.

This transubstantiation may also be seen as the "virtualization" of the material, in this case the most classical material of all. The qualities of the stone (as the material of the work of art in the broadest sense) are not what identifies it. The virtual culture of the present day favours the possibility of generating the seeming content, superficiality and ephemerality, and demands continual changeability, marginalizing all that cannot be subordinated. In that sense Kapičić's work could be interpreted as an ironic look at the contemporary social (and art) trends.

Just as the entire social and art reality has been dematerialized, indirectly it is possible to speak of the dematerializing role of the stone as a medium of fantasy, a subtle bearer of subconscious desire.

Mirjana Dabović Pejović

102x83x85mm

75x75x75mm

20x107x97mm

Ivan Kapičić - Kapa

Rođen 1972. na Cetinju

- 1996. diplomirao je na Fakultetu Likovnih umjetnosti na Cetinju, Odjek vajarstvo, u klasi profesora Pavla Pejovića
- 2000. specijalizirao mozaike u Ateljeu "Centro Aletti", Rim
- 2008. magistrirao na FLU na Cetinju, Odsjek kamen, u klasi profesora Predraga Milačića

Kolektivne izložbe:

- 1995. VIII Bijenale jugoslovenskog studentskog crteža, Dom kulture "Studentski grad", Beograd
- 1995. Izložba radova apsolvenata FLU, Cetinje
- 1996. IV Međunarodni bijenale minijature, Gornji Milanovac
- 1997. III Beogradski bijenale crteža i male plastike, Umetnički paviljon "Cvijeta Zuzorić"
- 1998. V Međunarodni bijenale umetnosti minijature, Gornji Milanovac
- 1999. IV Beogradski bijenale crteža i male plastike, Umetnički paviljon "Cvijeta Zuzorić"
- 2005. I Međunarodni bijenale umjetnosti minijature, Nikšić

Vajarske kolonije:

- 1996. Danilovgrad
- 2000. Plav

Nagrade:

- 1995. Nagrada Rektorata Univerziteta CG za studentsku skulpturu

Živi i radi na Cetinju.

Adresa: Ulica Crveni krst br 3, 8120 Cetinje

Tel +382 67 513 860